

L'ALT EMPORDÀ

Text > JOAN FERRERÓS

La Figueres de Josep Pla | Precisament acabem de concloure el curs Josep Pla, escriptor i periodista, que hem ofert a la UNED de Figueres. Els alumnes han pogut conèixer l'efecte extraordinari que la ciutat va produir al Pla adolescent (de dotze anys, tot i que ell se'n comptés deu) quan, el 1909, el seu pare el va portar a examinar-se d'ingrés i primer curs de batxillerat a l'Institut General y Técnico, nom que tenia el Ramon Muntaner abans de la Segona República. Després, en tota l'obra, va parlar molt de la vila, de certs llocs i d'algunes persones, sempre de manera admirativa. Ara la Fundació Josep Pla i l'Ajuntament de Figueres han preparat la Ruta Josep Pla, un itinerari guiat que se celebra un dissabte al mes, al matí durant l'hivern i a la tarda cap a l'estiu. Per a reserves, consulteu el web www.visitfigueres.cat.

LA RUTA JOSEP PLA

06/12/2024 - 14/09/2025

>> La Ruta Josep Pla, anunciada al web visitfigueres.cat. (FOTO: VISITFIGUERES.CAT)

Evi Rauter, compassió | Hem pogut llegir les cròniques que, des que la desgraciada jove va ser trobada morta a Portbou, ens n'ha ofert puntualment Tura Soler. Desapareguda a Itàlia, trobada al poble fronterer, enterrada al cementiri de Figueres, desplaçada a una fossa comuna del mateix recinte funerari... Relacionats amb la tràgica sort d'aquesta noia, parents, amics, turistes i qui sap si companys ocasionals; forenses, patòlegs, criminòlegs; guàrdies civils, carabinieris, gendarmes, agents de la Interpol; funeraris, enteradors, buròcrates; mitjans de comunicació en paper, televisius, d'Internet... En el moment d'escriure aquesta

crònica, tractaven de localitzar-ne el cos al cementiri esmentat. No hi havia gaire certeses: aquí o més enllà; en un sac blanc o en un taüt de zenc; des de tal nínxol, o no, perquè un tres podria ser un cinc o al revés; records d'algun treballador jubilat que no s'avenien amb els d'un altre... No la van trobar. En fi, tot plegat produeix una gran tristesa i compassió. L'episodi, és clar, dona de sobres per al probable serial.

El tap de Cadaqués | No pas cap dels elaborats a l'obrador de La Mallorquina. No. Volem evocar el que les fotos de premsa i els reportatges visuals ens han facilitat després que, fa poques setmanes, part de l'Alt Empordà suportés una minidana. En efecte, as Baluard i es Cucurrucuc l'aigua va empènyer una trentena de cotxes riera de Sant Vicenç avall, que van quedar encallats al pontet que la cobreix, a tocar del Casino de la vila, just poc abans que el rial (que en diu Espriu) desguassés a mar. És clar: no s'hauria d'aparcar als llits de les rieres que tenen una muntanya immediatament darrere; les autoritats ja ho adverteixen. Correntment no porten aigua, però si plou fort..., Déu nos en guard d'un ja està fet; allò que no passa en cinc anys passa en una estona.

Efectes d'un pírking | Una dona de trenta-dos anys va decidir de fer-se'n un. Va entrar a l'establiment adient i, en acabat, a caixa, per pagar el servei, va oferir metilendioxipirovalerona. Jo tampoc no sabia que en el *mileu* en diuen *droga caníbal*, perquè un dels efectes que produeix és l'excitació de la mandíbula i, en conseqüència, incita a mossegar... no necessàriament carn humana. Es veu que des de la *pircingueria* van trucar als Mossos, que van detenir la dona. Va ser l'arrest número quinze.

EL BAIX EMPORDÀ

Text > PURI ABARCA

L'empenta de les dones | Des de finals del 2024, les dones emprenedores, empresàries i directives del Baix Empordà tenen una plataforma digital

per donar visibilitat a les seves accions professionals: una nova pàgina web emmarcada en el projecte «Empremta: Emprenedoria i lideratge femení al Baix Empordà». La plataforma, impulsada pel Consell Comarcal del Baix Empordà i amb finançament de la Diputació de Girona, té l'objectiu principal de crear, amb diferents iniciatives, un espai de suport i col·laboració per a dones que vulguin iniciar o consolidar els seus negocis. Així, s'ha creat l'Observatori d'Emprenedoria i Lideratge en Femení al Baix Empordà, que conté dades quantitatives i qualitatives sobre el perfil i la realitat de les dones emprenedores a la comarca. Disposar d'aquestes dades, segons els impulsors del projecte, permet conèixer millor les necessitats específiques de les dones empresàries i identificar les barreres que han de superar per dur a terme les seves activitats. La plataforma inclou altres apartats, com ara entrevistes a dones emprenedores, informació sobre ajuts, subvencions, formacions especialitzades i espais de treball disponibles a la comarca, i un directori d'empreses liderades per dones del Baix Empordà. I si amb tot això s'incentiven les aliances i el treball conjunt entre dones emprenedores, molt millor, per allò que la unió fa la força i, en aquest cas, pot abatre barreres ancestrals i aparentment indestructibles. Endavant, doncs!

El poblat de Castell, desemparat

El poblat ibèric de Castell, al terme de Palamós, patrimoni arqueològic protegit, ha patit, al llarg dels anys, uns quants atacs vandàlics que han malmès algunes de les seves estructures. L'últim atac, al novembre del 2024, va afectar la cisterna principal del poblat. Abans d'acabar l'any, s'hi va fer una actuació d'urgència per netejar l'espai i consolidar les estructures danyades, mentre no arribava un projecte de restauració més a fons. Anteriorment, s'hi havien fet treballs per assegurar els talussos del poblat (situat al cim de penya-segats marins), afectats per temporals. Tot plegat, amb l'objectiu de poder obrir al públic les zones restaurades. Pocs dies després d'haver obert aquests espais, personal del Museu d'Arqueologia de Catalunya (MAC) va detectar que s'havien arrencat blocs de pedra de la cisterna principal del poblat i de murs adjacents, blocs que van ser estavellats, de manera intencionada, al fons de la

>> Treballs de neteja de la cisterna de Castell.
(Foto: MAC)

mateixa cisterna. Les restes del poblat han estat, també en més d'una ocasió, pintades amb esprai en diferents punts. El MAC i l'Ajuntament de Palamós fan crides a la ciutadania perquè respecti els monuments històrics. Les crides no estan de més, però dubto que la ciutadania que les escolti i en faci cas sigui la culpable dels actes vandàlics comesos. És probable que aquests atacs no s'aturin fins que a la zona hi hagi un sistema de vigilància eficaç. No hauria de ser així, però malauradament s'ha fet evident que aquesta serà l'única solució.

LA Cerdanya

Text i foto > SANDRA ADAM AUGER

Adeu al CinemaAVINGUDA | La poca aflluència de públic ha acabat provocant el tancament i enderroc del Cinema Avinguda de Puigcerdà. Una crònica anunciada feta realitat durant el darrer mes de desembre amb l'inici de les obres que hi aixecaran un edifici d'habitatges i locals comercials.

Per tal que el Cinema Avinguda no quedi en l'oblit, Joaquim Palau ha promogut l'edició del llibre *Sempre ens quedarà el record: Cinema Avinguda, 1962-2024*, a càrrec dels autors locals Joan Manuel Casanovas i Martí Solé. El llibre recull els inicis de les projeccions cinematogràfiques a la capital cerdana i repassa la història del llavors conegut com a *Cine Avenida*. Construït el 1962, fins al moment final ha conservat l'estètica inicial, amb un pati de més de cinc-centes butaques verdes i amb els murs coberts de cortinatges vermells.

El Cinema Puigmal d'Oceja, en aquest cas francòfon, és la darrera sala amb programació regular que queda oberta a la comarca. A Puigcerdà, es projectaran alguns films al teatre del Casino Ceretà, de manera intermitent.

Josefina Bravo, l'última germana de l'hospital | Ara fa un any, ens va deixar la germana Josefina Bravo Puente, l'última membre de la Congregació de les Germanes del Sant Àngel Custodi.

L'any 1887, el cardenal Salvador Casañas va encarregar a cinc germanes la cura dels malalts de l'hospital de Puigcerdà, on, fins aquell moment, hi havia un metge i un hospitaler amb la seva muller. La germana Josefina va néixer a Licerias (Sòria) l'any 1937, i la congregació la va integrar el 1961. Va formar part del grup de monges que assistien metges, malalts i ancians, fins als anys setanta, quan progressivament van passar a un segon terme, ja que l'hospital va començar a contractar personal no religiós.

En els darrers anys, la germana Josefina va conservar la memòria, l'arxiu i els objectes d'art acumulats al llarg dels anys. Entre els objectes més rellevants, destaca el quadre del sant Àngel Custodi pintat per Pere Borrell. Aquesta pintura va presidir la capella gòtica de l'hospital des del 1873, i, després de ser malmesa durant la Guerra Civil Espanyola, es va conservar a les dependències privades de la congregació. Esperem que aquesta peça, d'un gran valor, es pugui conservar a Puigcerdà.

>> La germana Josefina Bravo Puente, el 2018.

LA GARROTXA

Text > JOAN SALA

Una comarca maltractada | Les comunicacions de la comarca pateixen, des de sempre, molts problemes; ja és un mal endèmic! L'autovia que havia d'enllaçar Olot amb Figueres ha acabat sent d'Olot a Besalú, i no sembla que hi hagi cap perspectiva per tirar endavant l'obra inacabada. Al tram de Banyoles a Besalú, que també havia de ser una autovia, s'hi han fet quatre pedaços que, la gent que el patim, pensem que no calien; era millor «guardar els quatre quartos» per fer l'autovia, que era el que s'havia previst i hauria estat una obra definitiva, i no el que s'ha fet. Si consultem les hemeroteques, veiem repetides promeses de polítics de torn que governaven i de diferents colors parlamentaris; promeses especialment contundents en moments clau, com ara períodes electorals, que han quedat en paraules buides de contingut. La variant d'Olot continua encallada. Tots els camions que van a la ciutat o que hi són de pas han de circular pels carrers del teixit urbà. Aquesta característica es dona en poques poblacions que tinguin el mateix nombre d'habitants que Olot. També necessitem millorar el servei de transport directe entre Olot i Barcelona, o Ripoll, o Figueres, entre d'altres, ja que es tracta d'un servei essencial per a la mobilitat dels ciutadans. Darrerament, el municipi, fent-se ressò de la demanda popular, ha fet gestions per aconseguir freqüència i eficiència de busos que connectin directament la comarca amb la capital catalana. S'ha compa-

>> La carretera «de la Vergonya», el 1993.
Foto: ACGAX. SERVEI D'IMATGES. FONTS DIJOURS A LA BÚSTIA (DAVID JUVANTENY).